

ACC. NR M. 13693: 1-4.

Landskap: *Blekinge*

Upptecknare: *A. O. Sundberg, Månserum*

Härad: *B. v. Åhus*

Berättare: *" "*

Socken: *Åryd*

Berättarens yrke: *f. d. stenhuggeriförman*

Uppteckningsår: *1954*

Född år *1875* i *Ronneby sn.*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Stenhuggeriet på Erikssberg. s. 1-4.

Skriv endast på denna sida

Första Stenhuggeriets tillblivelse i rikets lag
De första stenhuggeriet förgades av tyskar år 1852
då konsul F. H. Wolff och Inspektör J. F. Fövalman
kom för att börja hugga sten på Dragsö i rikets lag
och därmed först i Blekinge.

Konsul Wolff som firmaschef, och Inspektör
Fövalman som läromästare.

Först blev de att nödvändigt skaffa verktyg, var-
för de fick anlita järnverken, då först i Källinge
de första verktygen va endast hakor borr och
spett samt spit (kil) o bläck, då de va felart
med verktygen var då att börja kila vilket
 gick mycket högt att börja med, redan första
dagen va femton man som började samtidigt
började två smeder som då fick börja ställa
borr o hakor ty alla verktyg måste ställas.
Då fort då blev spott med stenhugget kom
så många man o ville börja att de knappast

Fria uppt.

kunde skaffa verktyg till alla.

Tå va då till att skaffa virke till smedje o
prämar, och så byggmästare o fimmermen ty
Två stora prämar skulle så förä som möjligt
bli färdiga, dessa prämar mycket stora och va
samma kopplade på så sätt att en stor öppning
mellan dem skulle vara för att ett större vatten-
jul kunde placeras mellan dem, liksom ett
på var öfversida på var prämar dessutom skulle
tjänstgöra till att driva fram prämarerna med.
Dessutom placerades en stor träfäst kranja var
prämar som skulle tjänstgöra till att lyfta o hala
till sig de väldiga träblock som tillades ut.
Tå dessa prämar va löst man anställda fyra
till vart spel (vinsch) o jul som skulle driva
fram den besynneliga farkosten.
En av dessa människor va en förman vantigtvis
den älske som hadde till uppgift att

reda på mannarnas dagsvärken, detta gick
så till att prämbåsen skaffade sig en trärikka
på vilken han skär ett hak för var man o dag
så fick han två gånger i vilken lönna uppeff
som dagsvärken till Inspektoren.

På den första veckan hade han rätt daglönen
till 50 daler (50 ore) vilket han fick en massa
av till för av trävarohandlaren som även var skepp-
redare därför han drivit upp daglönen på
ett sådant svindlande sätt, ty hans dagsvärk-
are hade lönbestämning (33 ore) då svarade
Inspektoren de skall snart få mer så fort
de lär sig lite så fortsatte han höja dag-
lönen till 17 daler (17 ore) till han uppnådde
150 daler (150) denna daglön fick de ha hella
Kavalmanns tid, o långt senare till och med
i år på 1900 talen. Kavalman dog 1894 han var dö-
3 73 år. Wolffska stenhuggeriet slutade 1883

för att sedan börja 1893 da med galsken o
kantsken. 1902 var Wolffs 30 åriga Kontrakt slut
och dermed hans verksamhet slut på Teriberg.
Wolffs började med att teila räklock till kaff.
byrånader i Tyskland. Detta pågick 10 o 15 år då
många av de allra bästa fick börja hugga rickiga
sten som då blev släp på akord som var mycket
förmånlig, då de ofta följande flera Kronor
om dagen.

Transporten till Tyskland

Transporten sköttes av Tyskar o Hållandare
då med segelsticker på li medeltal 100 ton
dessa fartyg hade för demesta last med sig till,
som bestod av kaff, säd, potatis, salt.

Baryavgiften

Avgiften för stenen var mycket liten, 1 Krona 50 öre
för liten skullast, 6 Kronor för en stor om
den rull var tvåhundra ton.